

Interviu cu Pierre Hayet, președintele Institutului Vladimir Ghika (II)

(continuare din numărul trecut)

Pierre Hayet scoate dintr-un dosar o carte poștală cu Sfânta Fecioară, emblemă a Congresului de la Buenos Aires, din 1934. Sunt documente adunate cu grijă și cu greu, de-a lungul multor ani.

„Știi că Monseniorul Ghika se ocupa de Congreșele Euharistice. Și cum află despre Congreșele Euharistice? Trebuie să scrii la asociație. Unde erau principalii care l-au cunoscut pe Monseniorul Ghika? În Belgia. Am fost acolo, 3-4 zile, cu soția mea, și am fost primiți la Namur. Este sediul unei episcopii. Și aici m-am pus pe lucru. Am un dosar destul de mare. Pentru că le-am scris tuturor celor care au organizat congrese euharistice.

- Sunt în Belgia?

- Nu, sediul central era în Belgia. Majoritatea mi-au răspuns. Și apoi am continuat cercetările și în Franța.

Ultimul Congres la care a participat Monseniorul este cel de la Budapesta, din 1938, prezidat de Cardinalul Pacelli, ulterior Pius al XII-lea. Începând cu anul 1939, Vladimir Ghika se află în România și nu va mai părăsi țara.

„A convertit, a botezat foarte mulți oameni”, continuă Pierre Hayet. O mare parte din documente se regăsesc în arhivele Institutului. Arestat în 18 noiembrie 1952, este condamnat, un an mai târziu, la 24 octombrie 1953, la 3 ani de temniță grea. „Motivale sunt complicate. Dar în închisoare - orice-am spune -, toți avem limite fizice, iar el a suportat totul. Pentru cineva în situația lui...”.

Vladimir Ghika a murit la 16 mai 1954, la închisoarea Jilava.

Privind documentele și fotografiile pe care le-a adunat, Pierre Hayet spune nostalgic: „La început am avut impresia că era un om care scria mult, un intelectual. Dar când l-am văzut cu copiii, m-am întrebant de ce nu se vorbește mai mult de rolul lui de educator.”

Pierre Hayet se întreabă, de asemenea, de ce nimeni nu a vorbit mai mult despre Vladimir Ghika, istoricul. El nu numai că a adunat materiale importante din punct de vedere istoric, depuse la Biblioteca Academiei, dar a publicat un volum, intitulat Spicuirii istorice. Remarcabil, e tot ce poate să spună Pierre Hayet. Ceea ce își dorește domnul Hayet este să realizeze broșuri, pe diverse teme, ca cele evocate. De exemplu: Vladimir Ghika - politicianul.

„Știți că Monseniorul Ghika a contribuit la redactarea Concordețelor, a fost întâi cel al Serbiei, apoi al României...”

- Bănuiam, dar aveți și documentele care dovedesc asta?

- Da, bineînțeles că le am, răspunde calm domnul Hayet. Integrității le aveau și, în acest caz, a trebuit să negociez, negociez.

- Știam că a primit și Legiunea de onoare, în Franța. Asta pentru ce a fost?

- Am și acest document. Îl cunoaștem pe marele cancelar, soția mea fiind militar de carieră. Mi-a dat un certificat, cu numărul și toate detaliile.”

Totul este o problemă de relații, de prietenii, continuă să explice domnul Hayet felul în care a adunat această arhivă. „Spre exemplu, am fost să îl întâlnesc pe Jean Daujat. Mi-au trebuit aproape 10 ani

până când Jean Daujat să îmi spună: Poffim, vă dau arhivele mele.”

Dar nu numai atât.

„Yvonne Estienne, nu vorbiți prea des de ea... Hârtiile pe care ea le avea de la Monseniorul Ghika, le-a lăsat, la moartea ei, în grija unui preot. Știam că exista acest preot, am obținut adresa lui, am plecat în regiunea Bourges, am petrecut acolo sfârșitul de săptămână de care era nevoie. Fac impresie bună, cum se spune și în popor, și mi-a spus: Îți dau tot ce mi-a lăsat Yvonne.”

Pe masa de lucru sunt înșirate cărți, articole, reviste - o muncă de lungă durată, făcută de domnul Hayet pentru a pune în evidență aceste arhive.

„Acesta a fost marele meu efort, să merg peste tot, să vorbesc, să țin conferințe. Și apoi, dacă vrei, mi-aș fi dorit să se facă mai multe în România. Vedeți, aici aveți un articol de-al meu, aici cartea scoasă cu Doina Cornea, aici prima carte la care am participat. Toate astea au făcut ca oamenii să mă cunoască”.

Ar trebui vorbit și de alte fațete ale Monseniorului Ghika - misionarul. În 1932, spre exemplu, Monseniorul Ghika însoțește un grup de maici carmelitane de la Cholet, care urmau să fondeze primul Carmel în Japonia. Pierre Hayet e încântat să vorbească despre această ultimă descoperire a lui și despre prietenia care s-a înfiripat, prin scrisori, cu una din maicile de la Cholet, plecată în Japonia odată cu Monseniorul Ghika.

„O soră, franceză, care a plecat, în 1932, pe vapor cu Monseniorul Ghika, s-a împrietenit cu noi. Am devenit „amici”, și timp de patru ani i-am scris. Ea ne-a răspuns. Scrisori extrem de pertinente, care merg departe în planul credinței.”

„În fond, dacă îl privești pe Monseniorul Ghika, cum era, ce a scris, cum arăta... Nu știu cum sunteți dvs. Dar eu trebuie să mă agăț de credința mea. Nimic nu e evident. Câteodată mă simt ca în deșert, dacă putem spune așa. Și atunci îmi spun: e formidabil. E adevărat că trăim: această boală o suport - am avut trei operații de cancer, am avut multe boli. Cum reușesc? El mi-a permis să mă gândesc și la altceva decât la suferința mea.”

Monseniorul Ghika spune într-unul din gândurile aștenute aparent la întâmplare, pe fițuici de hârtie: „Bucuria pare să umple inima omului, durerea pare să o golească. Dar în planul lui Dumnezeu, una o golește, doar pentru ca cealaltă să o umple din plin.”

Dorim să îl mulțumim domnului Hayet pentru munca și pentru devotamentul lui, care ne dau posibilitatea să îl întâlnim și astăzi pe Monseniorul Vladimir Ghika în documente, scrisori, și nu în cele din urmă, într-o serie de fotografii istorice.

